

Convocatòria FUNDACIÓ JAUME BOFILL

Projecte Beques.

Bases de la convocatòria de recerca oberta

SETEMBRE 2014

Beques

Bases de la convocatòria de recerca oberta

Convocatòria

El context actual de restriccions pressupostàries, el creixement de les demandes en l'àmbit educatiu (0-3, formació al llarg de la vida,...) en la societat del coneixement així com l'increment de la precarietat econòmica de sectors socials vulnerables, demana repensar si el sistema d'ajuts a la formació actual és suficient per donar-hi resposta. Volem revisar el sistema de beques de suport a la formació o altres modalitats de finançament individual (crèdits, subvencions, etc.) actual, explorar models provats amb èxit en altres indrets per proposar modalitats alternatives més ajustades a la necessitats actuals.

Sospitem que hi ha terrenys no explorats en la lluita contra les desigualtats d'accés a l'educació formal, contra els grans desequilibris en la formació al lloc de treball i al llarg de la vida, que fomentin un accés de qualitat i equitatiu, que fomentin l'ocupabilitat i l'autoocupació.

La Fundació Jaume Bofill fa una **crida a la presentació de propostes per a desenvolupar un projecte de recerca sobre el finançament de la formació**. El projecte, que començarà aquesta tardor, té els següents objectius:

1. Fer una prospecció centrada en un inventari crític de models i experiències existents sobre ajuts a la formació (gratuïtat de la matrícula, dotacions econòmiques a fons perdut, crèdits...): quines modalitats hi ha, quins objectius persegueixen, en quins àmbits s'han mostrat efectius.
2. Veure quina és la viabilitat dels models en el context català en funció del context socioeconòmic, el marc regulatori i els objectius a aconseguir.
3. Fer propostes preliminars de models (adaptats i/o originals) a implantar en funció dels principals problemes detectats en l'àmbit educatiu català: creiem que encara hi ha espai per a la creativitat a l'hora d'explorar nous models de fer assequible la formació a diversos col·lectius i en diferents àmbits.
4. Fer una prospectiva d'entitats catalanes, públiques i/o privades, que voldrien participar en la implantació d'un nou model d'ajuts a

la formació, resultant del procés de recerca anterior i/o d'un procés participatiu d'innovació oberta.

Com volem que sigui aquest projecte?

- **Obert:** no volem que el projecte comenci en un despatx i acabi amb un informe de recerca i, enmig, no hi passi res. Volem que tot el procés sigui obert, que es comparteixin les lectures, les preguntes de recerca, els dubtes, els petits o grans avenços, les troballes. Volem que aquest procés s'alteri a mesura que canviï l'actualitat, que doni resposta a allò que, sempre dins la mateixa temàtica, vagi inquietant a la ciutadania en el seu dia a dia. Volem que el projecte tingui productes finals però també productes intermitjos que vagin compartint-se sobre la marxa.
- **Participat:** en la mesura del possible, voldríem que el procés de recerca ajudés a articular o formar part d'una comunitat d'interès al voltant de la qüestió tractada. Això vol dir, un cop oberta la recerca, ser receptiu a aportacions de tercers, fomentar aquest tipus d'aportacions, interactuar "en directe" amb els altres investigadors, amb els grups d'interès, amb la ciutadania. Ens agradaria pensar que podem fer que tothom participi, amb diversos graus d'implicació, en el desenvolupament del projecte.
- **Propositiu:** més enllà de l'anàlisi, més enllà de la participació, voldríem que en aquest projecte "passessin coses". El mínim que ha de "passar" és que en surtin propostes, propostes models de beques o d'ajuts a la formació, propostes d'actuació per a implementar els nous models, propostes de política per a facilitar-ne la implantació. El màxim, que es duguin a terme, que s'implementin de forma efectiva i a la pràctica.

Per què volem fer així aquest projecte?

Creiem que en un món ric en informació i on les comunicacions se succeeixen a temps real, altament canviant i on cada acció contribueix a canviar (de nou) el nostre entorn, pot ser molt ric obrir qualsevol procés de reflexió i recerca per a ser capaços de copsar ràpidament els canvis que se succeeixen, participar de les àgores en tenen lloc els debats més rellevants, conèixer i establir vincles amb els actors que, dia sí i dia també, estan treballant en el mateix camp.

Creiem que en un món que pateix múltiples crisis (econòmica, financera, política, tecnològica), reflexionar en veu alta sobre un tema que afecta un gran nombre de ciutadans és una manera de participar en la seva conversa i, encara més important, convidar-los a participar de la nostra recerca. Creiem que hi veuen més molts ulls que pocs. Creiem que molta gent té opinions ben fonamentades i coneixements qualitativament importants que hem de fer el possible per recollir en la nostra recerca. Creiem, a més, que la participació és una bona manera de legitimar els

resultats d'una recerca, de trobar un llenguatge comú, de travar aliances i establir complicitats.

Creiem que en aquest món la recerca ha d'anar acompanyada de la política, de la proposta, de l'acció. Creiem que un cop s'ha reflexionat sobre un tema i s'hi ha aplegat una comunitat al voltant val la pena fer una passa més per a intentar posar en pràctica les troballes fetes, les propostes que emergeixin de tot el procés. Un procés obert i participat per tothom, on tothom ha de poder contribuir-hi i fer-hi propostes.

Aquest projecte té tres fases:

1. Definició de l'**estat de la situació** dels ajuts a la formació. Realitzat per a situar el tema, es realitzarà una revisió preliminar de literatura i actors que parlen sobre les necessitats de finançar la formació per a determinats col·lectius.
2. **Prospectiva i anàlisi** a fons dels principals problemes que una política d'ajuts a la formació pot contribuir a resoldre – política que pot venir tant des del sector públic com privat, amb o sense ànim de lucre. Aquesta fase, que ha de culminar en la publicació de diferents productes de recerca sobre el tema (fitxes de modalitats i, experiències, llistat d'especialistes) que es realitzarà en obert, de forma participada i propositiva. D'altra banda, a banda del contingut generat serà igualment important l'articulació d'una comunicat d'interès dins la qual s'estableixi una dinàmica de treball orientada a la reflexió i la creació de propostes de valor.
3. Una última fase on, a partir dels coneixements i comunitat emergits de la fase anterior, es facin **propostes, la implantació de les quals** la Fundació Jaume Bofill treballarà per a fer possible. El desenvolupament d'aquesta última fase queda fora d'aquesta convocatòria, tot i que sí que es demanarà a la candidatura que dugui a terme el projecte que apunti les vies a explorar en aquest sentit.

Presentació de candidatures

Fem una crida a la comunitat d'investigadors, formadors, especialistes, gestors d'ajuts, responsables de polítiques públiques, etc. amb coneixements en l'àmbit dels ajuts a la formació per a desenvolupar el projecte. Volem trobar una candidatura que en paral·lel al treball de cerca i anàlisi ens ajudi a articular una comunitat d'interès per convidar-la a generar coneixement a partir del debat.

El **calendari d'execució** del projecte és de 7 mesos, iniciant-se el **3 de novembre 2014**. En tot el procés, la candidatura guanyadora treballarà coordinadament amb l'equip de la Fundació Jaume Bofill, que vetllarà per la imbricació del projecte i tot allò referent amb la difusió i divulgació amb els altres canals de comunicació i treball de la Fundació.

La recepció de candidatures es farà a través del correu beques@fbofill.cat.

Per a aplicar es farà arribar al correu abans esmentat un document que haurà de contenir, al menys:

- Carta de presentació de la candidatura i motius que la impulsen a presentar-se al projecte.
- Descripció del projecte i pla de treball, incloent-hi un calendari no superior a 7 mesos
- Producció esperada (documents, fitxes, vídeos, infografies, etc).
- Estratègia de creació o identificació de la comunitat d'interès.
- Breu currículum de l'investigador o investigadors.
- Breu bibliografia que recolzi o emmarqui el pla de treball.

Es valorarà:

- **Creativitat:** innovació en la proposta tant metodològica com en la part de *policy* i enfocament de com dissenyar models nous o adaptats per als ajuts a la formació; visió pluridisciplinar i multi-sectorial de l'objecte d'estudi, que defugui llocs comuns o meres evolucions de l'status quo.
- **Obertura** dels plantejaments, comoditat amb el treball en obert i col·laboratiu, disseny de la recerca enfocada a la política (*policy*) i a realitzar propostes susceptibles d'ésser implementades en el futur.
- **Qualitat** de la proposta: solidesa del pla de treball, fonament teòric i pràctic, àmbits d'actuació proposats, disseny dels protocols de difusió i participació, iniciatives de co-recerca, proposta de xarxes de col·laboració o prospectiva de potencials interessats en desplegar l'aplicació dels resultats del projecte.
- **Trajectòria** de l'investigador o investigadors: coneixements o experiència sobre el tema, publicacions o informes tècnics, col·laboració amb institucions relacionades amb els ajuts a la formació.
- **Experiència en la comunicació** en línia i la participació en xarxes socials: coneixement d'estratègies de difusió de la recerca i la recerca oberta, presència i intensitat comunicativa a Internet, xarxa de contactes i participació en comunitats d'interès.

El termini màxim de recepció de candidatures és el 20/10/2014.

L'idioma de treball d'aquest projecte és el català.

L'actual convocatòria està dotada amb un total de 8.000€.

La selecció de candidatures es realitzarà en dues fases:

- Primera tria de projectes: es farà en funció de la documentació presentada, d'on sortirà un grup de 3 a 5 projectes.

- Defensa del projecte a la seu de la Fundació Jaume Bofill (Provença 324, Barcelona), d'on sortirà la candidatura escollida.

Si bé el procés acabarà amb una única candidatura acceptada, de les candidatures no seleccionades les dues que presentin els millors projectes seran reconegudes també amb un xec-regal de l'FNAC per un valor de 100€ i es mirarà d'incorporar les seves propostes als projectes escollits. La resta de candidatures, sempre que mostrin un mínim de qualitat, s'afegiran a l'apartat d'agraïments i, en la mesura que així ho desitgin, se les convidarà a formar part de la comunitat d'interès amb la qual es mantindrà un diàleg constant durant el desenvolupament del projecte.

La convocatòria podrà quedar deserta si els projectes de les candidatures presentades no s'ajusten als requisits de la convocatòria.

Qualsevol dubte sobre el procés pot adreçar-se a beques@fbofill.cat.

Dates clau

Tancament de la recepció de candidatures: 20/10/2014.

Primera fase de selecció de candidatures: 20-26/10/2014.

Defensa de la candidatura: 27-31/10/2014.

Inici del projecte: 03/11/2014.

Annex. Algunes orientacions addicionals

Abast i modalitats

Abast: totes les etapes, des de 0-3 a Universitat i màsters o FP; beques per a l'educació formal adreçat a l'equitat, la justícia social, la millora de la qualitat o l'excel·lència; finançament per a la formació al llarg de la vida; etc. Volem deixar exclòs de l'àmbit de recerca la formació ocupacional: millora de l'ocupabilitat, formació per a l'autoemprenedoria, la formació a l'empresa, etc. (tot i que entenem que en alguns casos les fronteres poden no estar ben definides).

Modalitats: totes les polítiques d'ajuts a la formació.

- D'accessibilitat (renda) vs de reconeixement de mèrits (excel·lència).
- Escolarització obligatòria vs educació al llarg de la vida (universitària, grau superior, de formació contínua...).
- Universals vs orientades a col·lectius o a casos específics.
- Despesa directa (menjador escolar, matrícula i llibres) vs compensadores del cost d'oportunitat o beca-salari .
- Beques d'educació complementàries (enriquiment educatiu: accés extraescolars; compra ordinadors o materials; colònies d'estiu....).
- Beques-crèdit de retorn condicionat en temps o als ingressos futurs.
- Desgravació en renda per inversió educativa.
- Sistemes mutualistes, etc.

Resultats esperats del projecte

Per a la Fundació Jaume Bofill en aquest projecte és tant important el resultat final com el procés a través del qual s'arribarà als resultats. En aquest sentit, entenem que **l'articulació d'una comunitat d'interès, la publicació de resultats de recerca intermedis o l'obertura de materials de treball formaran part, també, del conjunt de productes que eixiran del projecte.**

Mapa de l'**estat de la qüestió**, amb un recull i valoració de sistemes de beques, subsidis i ajuts als estudis d'arreu del món, inclosa Catalunya. Especial èmfasi en les modalitats més innovadores. Quins són els problemes? Com els identifiquem? Com han estat abordats? Aquest mapa pot incloure un llista de conceptes i eixos claus; la classificació de diferents modalitats de beca segons objectius, abast, l'eficàcia provada; una selecció extensa de modalitats més innovadores (col·laboracions sector públic-privat...), etc.

Mapa de la **comunitat d'especialistes i professionals** interessats en aquest àmbit al Principat de Catalunya, tot buscant-ne, més enllà de la identificació, una vinculació amb el projecte. Quins són els actors que estan treballant en

aquesta matèria? Quins són els actors que estan interessats en aquesta temàtica? On són? Com podem arribar a ells? Com podem treballar plegats amb ells?

Selecció i **proposta de models d'ajuts a la formació** factibles, aplicables al nostre país; en la mesura del possible, amb especificacions tals com taxes de cobertura, pressupost necessari, disseny implementació, recomanacions d'implementació concretes, etc. Poden ser destinats a administracions (local, central, autonòmiques) i fundacions i empreses que puguin finançar programes educatius per tal d'orientar-les en les modalitats de beques de més impacte, qualitat i valor social.

Obertura del procés de recerca, és a dir, diversitat d'accions i productes de difusió de diferent granularitat i en diferents suports, tant de resultats finals com intermedis; disseny i execució d'accions de vinculació amb la comunitat d'interès, presència i participació a les xarxes socials; fitxes o documents de l'estat de la situació (models i experiències), de la bibliografia consultada, dels agents entrevistats.

Productes i accions de difusió i col·laboració

Volem explorar molt especialment tot allò relacionat amb la recerca i la innovació obertes.

Ens imaginem el tradicional – i necessari – informe de recerca com no més una peça més en un trencaclosques que pot incloure diversos **materials de difusió** com guies de models i experiències de beques tipus; presentacions i infografies; entrevistes i testimonials. Però també, **accions de participació** al llarg de tot el procés, com ara webinars, MOOCs o un *challenge* que ens ajudi a aplegar el màxim talent al voltant del projecte – per a algunes d'aquestes accions pot haver-hi una dotació econòmica complementaria, que executaria la candidatura guanyadora juntament amb l'equip de la Fundació Jaume Bofill.

I després?

Volem que, en acabar la fase de recerca, puguem implementar els resultats en un o més casos reals.

Per a fer-ho, durant el desenvolupament de la recerca la Fundació Jaume Bofill, junt amb l'equip investigador, treballarà per a desenvolupar acords de col·laboració amb entitats que habitualment financen la formació. Perseguirem establir un compromís d'aquestes entitats d'implementar els models que hagin sorgit de la fase de recerca, és a dir, que financin una o diverses noves modalitats d'ajut a la formació.

